

SIGRÚN KRISTÍN MAGNÚSDÓTTIR

NORRÆNT TENGLANET UM NÁM FULLORÐINNA (NVL)

Norrænt tengslanet um nám fullorðinna (NVL) er verkefni starfrækt á vegum Norrænu ráðherranefndarinnar. Árið 2004 hlutaðist mennta- og menningarmálaráðuneytið til um að Fræðslumiðstöð atvinnulífsins (FA) tæki að sér að vista NVL á Íslandi. Samningar um verkefnið hafa verið gerðir til fjögurra ára í senn. Þann 1. janúar 2013 hófst þriðja samningstímabilið sem nær til loka ársins 2016. Greinarhöfundur er fulltrúi í tengslanetinu fyrir Íslands hönd.

Í tengslanetinu eru, auk fulltrúa landanna sem eru í hálfu starfi fyrir NVL, tengiliðir á Álandi og Grænlandi og í Færeyjum, hver um sig í 30 prósentu starfshlutfalli, framkvæmdastjóri og verkefnastjóri í fullu starfi og vefstjóri í hálfu starfi. Fulltrúarnir hittast fjórum til fimm sinnum á sameiginlegum fundum á ári til skiptis á Norðurlöndunum. Í mars 2013 varð það nýmæli í starfsemi að efnt var til sérstaks fundar í Ósló og var þangað einnig boðið stjórnendum stofnananna sem vista fulltrúa NVL á Norðurlöndunum og fulltrúa landanna í sérstökum verkefnum sem tengjast Menntaáætlun Evrópusambandsins. Þá var fundað í júní á Íslandi, í Finnlandi í ágúst og í Danmörku í október og síðasti fundurinn verður haldinn í Svíþjóð í desember. Á milli hittast fulltrúarnir reglulega á veffundum.

Tengslanetið er vettvangur um nám fullorðinna á Norðurlöndunum þar sem reynslu og nýsköpun er miðlað og hvatt er til nýrra samstarfsaðferða. Starfsemi NVL er í samræmi við stefnu Norrænu ráðherranefndarinnar. Meginmarkmiðið er að efla símenntun og beina sjónum að þverfaglegu samstarfi og þeim sviðum sem ráðherranefndin leggur sérstaka áherslu á. NVL miðlar færni og reynslu á milli Norðurlandanna fimm og sjálfstjórnarsvæðanna þriggja. Tengslanetinu er ætlað að dýpka norræna þekkingu og miðla áhrifum hennar til Eyrstrasaltsríkjanna, Norðvestur-Rússlands og annarra Evrópuþjóða.

Eitt meginhlutverk NVL felst í miðlun upplýsinga. Þeirra er aflað með mismunandi aðferðum. NVL hefur á undanförunum átta árum komið á laggirnar á þriðja tug vinnuhópa, sérfræðineta og þemaflokka. Samstarfsaðilar, stofnanir, fyrirtæki og fræðsluaðilar eru nær tvö hundruð. Þá hefur NVL stutt við nefndir og ráð sem fyrir voru á sviði fullorð-

insfræðslu, svo sem Norræna lestrarráðið (n. Alfarádet) og norrænt tengslanet um fræðslu í fangelsum. Hóparnir fást við kortlagningar, úttektir, samanburðarrannsóknir og greiningar og sumir hópar fást við verkefni tengd færniþróun og stefnumótun. Einstaka hópar eiga bakhópa í hverju Norðurlandanna sem fást við sömu viðfangsefni, eins og dæmi er um í sérfræðingahópnum um raunfærnimat. Verkefni NVL felst einkum í því að virkja fulltrúa allra Norðurlandanna til þátttöku. Hóparnir gera grein fyrir vinnu sinni og árangri með greinum og skýrslum og þær er hægt að nálgast á vef tengslanetsins, www.nordvux.net

Á vefnum er einnig hægt að gerast áskrifandi af fréttabréfi NVL og rafræna tímaritinu DialogWeb. Áskriftin er ókeypis. Í fréttabréfinu koma fram upplýsingar um stefnu í menntamálum Norðurlandanna, breytingar á skiplagi og umbætur, auk upplýsinga um námskeið og ráðstefnur. Fréttabréfið kemur út ellefu sinnum á ári, einnig í finnskri og íslenski þýðingu.

DialogWeb er þemabundið vef tímarit. Í ritstjórn sitja fulltrúar frá öllum Norðurlöndunum og Eyrstrasaltslöndunum og miðla því sem efst er á baugi í löndunum á ákveðnum sviðum. Pröstur Haraldsson er ritstjórnarfulltrúi okkar á Íslandi, síðan 1. janúar 2013. Áskrifendur fréttabréfsins og DialogWeb eru rúmlega tvö þúsund og koma ekki aðeins frá Norðurlöndunum heldur hvaðanæva úr Evrópu.

DISTANS FJARKENNSLUNETIÐ

Á tímabilinu frá september 2012 til loka janúar 2013 var fulltrúi Íslands ábyrgur fyrir starfsemi Distans fjarkennslunetsins. Netíð tileinkaði árunum 2011 og 2012 vinnu um það hvernig hægt er að nýta upplýsingatækni í námi og kennslu sem lið í byggðaðþróun. Á tímabilinu september 2012 til ágúst 2013 skipulagði Distans sex málþing í þeim tilgangi að opna umræður um hlutverk menntunar í byggðaðþróun. Síðasta málþingið var haldið 17. september 2011, í Samíska háskólanum í Kautokeino í Norður-Noregi. Í kjölfarið settu meðlimir Distans saman skýrslu með niðurstöðum verk-

Fundur NVL á Grand Hótel í janúar 2013

efnisins sem kom út í desember 2012. Heiti skýrslunnar er *Utdanning skaper utvikling í glesbygden* (Menntun örvar byggðapróun) og er hægt að nálgast hana á slóðinni http://www.nordvux.net/download/7274/distans_report_2013_corr.pdf

FÆRNIÞRÓUNARVERKEFNI NVL 2009–2012

Fulltrúi Íslands hefur ennfremur borið ábyrgð á færniþróunarverkefni NVL 2009–2012. Tveir norrænir hópar hafa komið að verkefninu, annars vegar hópur sem markaði stefnu og skipulagði framkvæmd verkefnisins og hins vegar hópur fræðimanna sem vann við greiningu og skýrslugerð.

Markmið verkefnisins var að greina á þriðja tug árangursríkra menntaverkefna frá öllum Norðurlöndunum til þess að komast að því hvað einkenndi þau verkefni þar sem best hafði tekist, á ólíkan hátt, að mæta áskorunum, grípa tækifærin og stuðla að uppbyggilegum breytingum í samfélaginu og á vinnumarkaði. Skýrsla fræðimannanna er á ensku undir heitinu *Analysis of Nordic Educational Projects designed to meet challenges in society: Defining the Success Factors*. Ingegerd Green skrifaði samantekt í handhægu hefti á sænsku undir yfirskriftinni *8 Fremgångsfaktorer*.

Heftið hefur verið mikið notað, jafnt til þess að meta menntaverkefni, umsóknir um ný verkefni og aðra starfsemi af ýmsu tagi. Um leið og kynning á niðurstöðum verkefnisins hófst komu fram óskir um að heftið yrði þýtt á fleiri tungumál. Það hefur nú verið gert og núna í nóvember 2013 er heftið aðgengilegt á fjórum tungumálum, ensku, dönsku, grænlenku og íslensku, á vef NVL, <http://www.nordvux.net/page/1140/kompetensutveckling.htm>.

Kynningar, með þátttöku fulltrúa landsins í skipulags- hópnum, eins fræðimanns og fulltrúa Íslands, hafa þegar farið fram í Reykjavík, Þórshöfn í Færeyjum og Ósló. Auk þess að kynna niðurstöður verkefnisins er markmiðið að opna umræður um hvernig þátttakendur í hverju landi sjá fyrir sér að hægt sé að nýta niðurstöðurnar. Safna á upplýsingum saman og miðla þeim áfram til Norrænu ráðherra- nefndarinnar. Næstu kynningar í Svíþjóð og Finnlandi hafa verið undirbúnar og fara fram í nóvember.

NÝR VINNUHÓPUR Í UNDIRBÚN- INGI

Fulltrúi Íslands undirbýr stofnun nýs vinnuhóps um færni- þróun í atvinnulífinu. Ætlunin er að leiða saman aðila vinnu- markaðarins til þess að huga að uppfærslu á skýrslu norræna

bankabankans um færni til framtíðar sem og samspili atvinnulífs og skóla. Fundir með aðilum vinnumarkaðarins í löndunum hafa verið haldnir í tengslum við kynningarfundir færniþróunarverkefnisins. Á Íslandi var haldinn fundur með fulltrúum ASÍ og SA í janúar. Eins voru haldnir fundir með fulltrúum vinnumarkaðarins í Færeyjum og í Noregi. Fundir hafa ennfremur verið undirbúnir í Danmörku og Svíþjóð í október og Finnlandi í nóvember.

VIÐBURÐIR Á ÍSLANDI 2013

Í ársbyrjun 2013 var efnt til fundar á Grand Hótel Reykjavík um starfsemi NVL, áherslur og óskir á nýju starfstímabili. Til fundarins var öllum boðið sem á einn eða annan hátt koma að starfsemi NVL fyrir Íslands hönd. Fulltrúar virkra neta kynntu starfsemi þeirra og miðluðu upplýsingum um rannsóknir, skýrslur og viðburði. Í lokin voru umræður um hvaða verkefni fulltrúar Íslendinga teldu þörf á og spennandi að vinna að í framtíðinni.

Ennfremur var haldin ráðstefna um náms- og starfsráðgjöf í samstarfi FA við sérfræðingahóp NVL um náms- og starfsráðgjöf á Hótel Natura þann 8. júní. Fyrirlesarar voru úr sérfræðingasetinu og samstarfsaðilar FA. Fjallað var um verkefni og rannsóknir á sviði náms- og starfsráðgjafar fyrir fullorðna á Norðurlöndum.

Þá var haldin ráðstefna um beitingu upplýsingatækni í námi fullorðinna í samstarfi við Menntavísindasvið Háskóla Íslands og Distans fjarkennslunet NVL á hótel Natura þann 13. október. Fulltrúar Distans kynntu skýrslu um hlutverk menntunar í byggðapróun og haldnar voru vinnustofur með fræðslu um ýmis verkfæri og tól upplýsingatækninnar sem hentugt er að nota í námi og fræðslu fullorðinna.

NORRÆNAR BRÝR, RÁÐSTEFNA Á ÍSLANDI 2014

Árið 2014 gegna Íslendingar formennsku í norræna samstarfinu. Af því tilefni hefur NVL óskað eftir því að mennta- og menningarmálaráðuneytið og FA standi í samstarfi að norrænni formennskuráðstefnu um fullorðinsfræðslu í Reykjavík í júní 2014. Bakgrunnurinn er sjálfbær norræn velferð og verður leitast við að svara spurningum á borð við: Hvernig getur fullorðinsfræðsla átt þátt í að efla samkeppnishæfni Norðurlandanna? Hvernig á að þróa og endurnýja velferðarkerfið á Norðurlöndunum? Yfirskrift ráðstefnunnar er

Norrænar brýr og þar verður í fyrirlestrum og vinnustofum fjallað um tengsl ýmissa sviða: fræða og framkvæmdar, menntunar og atvinnulífs og stefnu og framkvæmdar. Nýung í ráðstefnuhaldinu er að aðferðafræði Biophiliu Bjarkar Guðmundsdóttur verður rauður þráður. Aðferðafræðin felur í sér nálgun viðfangsefnisins á mismunandi hátt með tengingu náttúruvísinda, menningar og sköpunar.

UM HÖFUNDINN

Sigrún Kristín Magnúsdóttir starfar sem sérfræðingur hjá Fræðslumiðstöð atvinnulífsins. Hún er ritstjóri Gáttar og fulltrúi Íslands í norrænu tengslaneti um nám fullorðinna. Sigrún Kristín hefur B.A.-próf frá Háskóla Íslands í norsku, tónlistarfræðum og heimspeki, M.Sc.-próf í stjórnsýslu frá University of Massachusetts og kennsluréttindi frá Kennaraháskóla Íslands. Hún hefur sinnt ýmsum störfum við menntun og fræðslu fullorðinna frá 1987, sem framkvæmdastjóri fræðsluráðs hótél- og veitingagreina og kennslustjóri Hótel- og matvæslaskólans í MK og síðar Listaháskóla Íslands. Sigrún Kristín hefur einnig þýtt margar bækur, bæði kennslubækur og bókmenntaverk.